

Budget 2021 - Drejebog for Budget 2021

Sagsnummer: 20/3854

Sagen afgøres i: Byrådet

Resumé

Sagen udgør en drejebog for budgetlægningsprocessen for Budget 2021 med overslagsårene 2022-2024. Budgetlægningsprocessen tager udgangspunkt i den evaluering af budgetprocessen for 2020 som fag- og Økonomiudvalg gennemførte i december 2019.

Sagsfremstilling

Budgetlægningen tager udgangspunkt i kommunens økonomiske politik, hvori der indgår seks økonomiske pejlemærker, som budgettet skal overholde.

- Fortsat decentralisering, høj kvalitet og innovation
- Skatten må ikke stige
- 100 mio. kr. i ordinært driftsresultat
- 80-100 mio. kr. i anlægsudgifter
- Gennemsnitlig kassebeholdning på cirka 200 mio. kr.
- Gælden må ikke vokse

Desuden har Byrådet vedtaget i den økonomiske politik, at Syddjurs Kommune så vidt muligt vil overholde de årlige kommuneaftaler indgået med Regeringen med hensyn til rammerne for service, anlæg og skat.

Kommissoriet for råderumsarbejdet, der skal udmønte et råderum på 100 mio. kr. i 2023 – og som Økonomiudvalget har behandlet 22. januar - indgår som forudsætning i drejebogen.

Det er Direktionen, der har ansvaret for at udarbejde et administrativt oplæg til budgettet, som overholder kommunens økonomiske politik og øvrige rammer.

Inddragelse af fagudvalg og Økonomiudvalg

I forlængelse af fag- og Økonomiudvalgets evaluering af sidste års budgetproces, er processen for budget 2021-2024 generelt tilrettelagt med en tidligere og mere inddragende proces af fag- og Økonomiudvalg samt Byråd. Det afspejler sig i øget inddragelsen af udvalgene og Byrådet henover foråret blandt andet vedrørende råderum, anlæg, bæredygtighed, strategiske mål og budgetbemærkninger. Desuden ønskes det digitale borgermøde gentænkt.

Råderum på 100 mio. kr. i 2023

Det indgår i aftalen om Budget 2020, at der over en periode på tre år skal skabes et økonomisk råderum i Syddjurs Kommune på 100 mio.kr. for at styrke likviditeten og efterleve målsætningerne i kommunens økonomiske politik.

Økonomiudvalget har på sit møde d. 22. januar 2020 vedtaget et kommissorium for den proces, der skal udmønte råderummet på henholdsvis 33, 66 og 100 mio. kr. i perioden 2021-2023. Fagudvalg og Økonomiudvalg vil blive inddraget i processen. Kommissoriet anviser en konkret fordeling af udgifterne. Der vil i første halvår af 2020 blive igangsat en række analyser og udviklingsforløb, der skal sikre udarbejdelse af konkrete initiativer til, hvordan råderummet udmøntes i 2021 og efterfølgende år. Heri vil løbende omstilling med sigte på effektivisering og modernisering af kommunens virksomhed samt tilretning af serviceniveauet være en del af udfaldsrummet.

Til støtte for råderumsarbejdet, udarbejdes nøgletal og ledelsesinformation.

Anlæg

I lighed med budgetlægningen for 2020-2021, udarbejdes et anlægsbudget for 2021-2024 samt en 10 årig anlægsplan, der skal understøtte kommunens langsigtede strategiske planlægning på anlægsområdet. Fag- og Økonomiudvalg vil blive inddraget i processen i foråret, og der afholdes et temamøde for Byrådet om anlæg inden sommeren 2020.

Kommende tilskud og udligningsreform

En væsentlig usikkerhedsfaktor for budgetlægningen for 2021-2023, er den kommende tilskuds- og udligningsreform. Reformen bliver emne for temamødet for Byrådet i maj 2020. En repræsentant fra Social- og Indenrigsministeriet vil give et indblik i reformen og aktuel kommunaløkonomi.

Befolkningsprognosen

Befolkningsprognosen danner grundlag for budgetmodellerne, der tildeler budget til kommunens driftsvirksomhed samt for vurdering af anlægsbehovet på de demografifhængige områder, som typisk er dagtilbud, skoler, infrastruktur, ældrepleje med videre. Befolkningsprognosen behandles af Økonomiudvalg i marts. Byråd orienteres i april.

Holdbare budgetter og budgetmodeller

I lyset af kommunens aktuelle udfordrede økonomiske situation, vil der i processen være øget fokus på holdbare budgetter. Det betyder, at områder, som er særligt udfordret, vil have særligt ansvar i forhold til at indarbejde initiativer, der sikrer budgetoverholdelse.

Byrådets beslutning om harmonisering af overførselsadgang af underskud og overskud vil øge fokus på budgetoverholdelse og dermed på budgetforudsætningerne. Byrådet har vedtaget budgetmodeller der tildeler budget til alle større demografifhængige udgiftsområder. Via budgetmodellerne har Byrådet som udgangspunkt taget stilling til den påvirkning af budgetterne, som demografiudviklingen medfører. Effekten af budgetmodellerne indgår i det tekniske budgetoplæg og budgetbemærkningerne.

Aftale mellem KL og regeringen

Aftalen mellem KL og regeringen indgår i det materiale, som Byrådet får til orientering før sommerferien. KL orienterer normalt om aftalen i midten af juni.

Strategiske mål og budgetbemærkninger

Budgetternes størrelse og kommunens strategiske mål er tæt forbundne. Derfor forudsættes de strategiske mål vedtaget i forbindelse med budgettet. Samtidig er budgetbemærkningerne justeret, så de i højere grad beskriver områdernes overordnede opgaver og strategi. Hermed sigtes mod at gøre budgetbemærkninger til et bedre og lettere tilgængeligt styringsværktøj for politikere og borgere. Budgetbemærkninger behandles af fagudvalg, Økonomiudvalg samt Byråd i juni.

Bæredygtig udvikling

I Budget 2020 vedtog Byrådet, at vækst og udvikling skal knyttes op på princippet om bæredygtighed. Budgetlægningen vil inkludere en bred fortolkning af bæredygtighed inden for miljø, økonomi, social, faglig og arbejdsmiljømessig bæredygtighed. Bæredygtighedsudvalgets rapportering i marts 2020 er indtænkt i budgetlægningen. Fag- og Økonomiudvalg samt Byrådet får lejlighed til at drøfte bæredygtighed med afsæt i udvalgets anbefalinger i foråret 2020.

Med- og borgerinddragelse

Kommunens medarbejdere involveres i budgetarbejdet og har mulighed for at drøfte budgetlægningen herunder budgetanalyserne. I årshjulet for hovedudvalgets arbejde indgår budget 2021 som et fast punkt på alle ordinære møder hele året.

Der afholdes dialogmøde mellem HovedMedUdvalg og Økonomiudvalg om budgettet i september.

Budgetmaterialet sendes i høring hos interessenterne samtidig med Byrådets orientering om budgettet i august. Høring af budgetforslaget foretages i alle medudvalg, på personalemøder, i ældre- og handicapråd, folkeoplysningsudvalg, skolebestyrelser og forældrebestyrelser.

Der informeres løbende om modtagne høringssvar på kommunens hjemmeside. Der er ingen egentlige tidsfrister for høringssvar.

Der vil blive afholdt borgermøde som optakt til budgetforhandlingerne i september. Det digitale borgermøde gentænkes.

Forhandlingsværktøj

Som en del af optakten til budgetforhandlingerne, vil der blive anvendt et budgetforhandlingsværktøj, som skal understøtte Byrådets udveksling af tilkendegivelser om budgettet samt give Byrådet støtte i beslutningsprocesserne i forhandlingsforløbet.

Forhandlingsprocessen

Byrådets orientering om budgettet den 20. august 2020 samt budgetseminaret den 10. og 11. september 2020, udgør starten på forhandlingsprocessen.

Som led i Byrådets behandling af budgetforslaget, vil Byrådet i lighed med tidligere år få lejlighed til at stille spørgsmål til budgettet i et internt forum.

Resultatopgørelse, anlægsbudget, 10-årsplan, budgetkatalog, prioriteringsværktøjet med videre udgør en væsentlig del af materialet i forhandlingsprocessen.

Konkrete datoer, tidspunkter og aktører for budgetforhandlingerne udmeldes af Borgmesteren senest i forlængelse af budgetseminaret.

Evaluering af budgetprocessen

Som oplæg til budgetprocessen for 2022, gennemføres en evaluering af budgetprocessen i december.

Forudsætninger for budgetlægningsprocessen

Budgetlægningen foretages i budgetårets, det vil sige 2021 pris- og lønniveau. Der tages udgangspunkt i Kommunernes Landsforenings pris og lønskøn.

Anlæg, hvortil der er givet anlægsbevilling, prisen fremskrives med arten for entreprenør og håndværkerydelser, medens øvrige rådighedsbeløb ikke prisen fremskrives, idet de som oftest er afsat som afrundede cirkelbeløb.

Basisbudget

Udarbejdelsen af basisbudgettet for 2021 består af den helt grundlæggende tilretning af overslagsår 2021 i det vedtagne budget for 2020. Det drejer sig om:

- Prisfremskrivning til 2021-priser
- Rettelser, hvor to beløb, der skal være ens fremskrives med forskellige procenter
- Rettelser for eventuelle tekniske fejl i overslagsåret
- Reguleringer for politiske beslutninger, der er vedtaget efter budgetvedtagelsen
- Nulstilling af demografipuljer.

Tekniske korrektioner

Budgettets tekniske korrektioner omfatter konsekvenser af politiske beslutninger, konsekvenser af lovændringer med videre, demografiske ændringer samt andre rent tekniske ændringer eller fejl. De tekniske korrektioner indgår som blokke i budgetkataloget. Økonomiudvalg og Byråd får forelagt forslag til tekniske korrektioner i juni.

Lov- og cirkulæreprogram

I bloktilskuddet indgår ændringer som følge af Regeringens lov- og cirkulæreprogram. I programmet reguleres for mer- eller mindreudgifter som følge af statslige love og regler. Disse indregnes i budgettet efter en konkret vurdering, hvor det eksempelvis vurderes, om fagområdet allerede er kompenseret for lovændringen. Økonomiudvalg og Byråd får forelagt forslag til indarbejdelse af lov- og cirkulæreprogram i juni.

Budgetkatalog

I budgetkataloget indgår elementer fra budgetarbejdet frem til august:

- Udgangspunktet i form af basisbudgettet og oplægget til anlægsbudget
- Tekniske blokke herunder demografiudvikling i nedadgående retning
- Blokke vedrørende demografi i opadgående retning
- Blokke med udgangspunkt i analyser

- Konsekvenser af lov- og cirkulæreprogram
- Reduktionsblokke og udvidelsesblokke i øvrigt.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller via Direktionen forslag til drejebog for budgetlægningen til godkendelse i Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning i Direktionsmøde den 03-02-2020

Direktionen indstiller forslag til drejebog for budgetlægningen til godkendelse i Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning i Økonomiudvalget (ØK) den 19-02-2020

Økonomiudvalget indstiller forslag til drejebog for budgetlægningen til godkendelse i Byrådet.

Beslutning i Byrådet den 26-02-2020

Byrådet godkender forslag til drejebog for budgetlægningen.

BILAG

1 - 4174681	Åben	Økonomisk politik tilrettet ved budgetlægning 2020-2023 version marts 2019 - SagsNr.19-39466_Dok.Nr.334012-19_v1_Økonomisk politik tilrettet ved budgetlægning 2020-2023 version marts 2019.PDF	(30581/20)	(H)
2 - 4178747	Åben	Bilag: Overordnet tidsplan for budget 2021 - tilrettet pr. 03-02-2020	(34292/20)	(H)